

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 15 - LÂM ĐỒNG**

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thùy Trang;

Thư ký phiên họp: Ông Phan Thái Hậu - Thư ký Tòa án;

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Khu vực 15 - Lâm Đồng tham gia phiên họp: Bà Phạm Thị Liên - Kiểm sát viên.

Ngày 20 tháng 3 năm 2026, tại trụ sở Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Lâm Đồng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 26/2026/TLST-DS ngày 05 tháng 01 năm 2026 về việc: “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*”.

Theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 02/2026/QĐST-DS ngày 05 tháng 3 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Tô Văn N, sinh năm 1958 (*Vắng mặt*).

Địa chỉ: Thôn M, xã TM, tỉnh L.

- *Người bị yêu cầu:* Bà Đinh Thị V, sinh năm 1965 (*Vắng mặt*)

Địa chỉ: Thôn M, xã TM, tỉnh L.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Bà Tô Thị Vân A, sinh năm 1989 (*Vắng mặt*)

Địa chỉ thường trú: Tổ T, Khu phố B, phường P, tỉnh L.

Chỗ ở: Thôn X, phường B, tỉnh L.

2. Bà Tô Thị Quỳnh A1, sinh năm 1995 (*Vắng mặt*)

Địa chỉ: Thôn M, xã TM, tỉnh L.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 10/11/2025, các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, người yêu cầu giải quyết việc dân sự ông Tô Văn N trình bày:

Ông và bà Đinh Thị V là vợ chồng có đăng ký kết hôn tại UBND xã Tân Minh, huyện Hàm Tân, tỉnh Thuận Hải cũ ngày 26/12/1988.

Từ năm 2021, bà V có những biểu hiện sức khỏe bất thường, hạn chế tiếp xúc, nói chuyện với mọi người, hạn chế vận động, cơ thể gầy dần đi. Đến tháng 6/2025, bệnh tình bà V ngày càng nặng thêm. Gia đình đã đưa bà V đến Bệnh viện đa khoa An Phước thăm khám điều trị. Theo kết quả chẩn đoán của bệnh viện tại thời điểm xuất viện thì bà V bị các bệnh lý sau: Xuất huyết tiêu hóa dưới do trĩ xuất huyết, Bệnh Alzheimer (G30); Teo não (G31.0); Tâm thần phân liệt (F20); Bệnh lý tăng huyết áp (I10); Bệnh tim thiếu máu cục bộ mạn (I25); Suy tim (I50); Bệnh đái tháo đường không phụ thuộc insuline (E11); Đặt máy tạo nhịp (Z95.0); Bệnh trào ngược dạ dày - thực quản (K21); Suy kiệt (R64).

Kể từ ngày phát bệnh nặng cho đến nay, bà V sống như người thực vật, nằm liệt giường. Mọi việc ăn uống, vệ sinh cá nhân đều không tự chủ được, phải nhờ sự giúp đỡ của người thân. Bà V cũng không còn nói chuyện được, không nhận thức được bất kỳ ai trong gia đình. Hiện tại, bà V được UBND xã Tân Minh, tỉnh Lâm Đồng cho hưởng chế độ trợ cấp xã hội dành cho người khuyết tật đặc biệt nặng.

Do đó, ông N đề nghị Tòa án tuyên bố bà Đinh Thị V bị mất năng lực hành vi dân sự để có căn cứ thực hiện các thủ tục pháp lý liên quan đến số tiền tiết kiệm bà V đang gửi tại Ngân hàng nhằm thực hiện việc chăm sóc, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp cho bà V.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Tô Thị Quỳnh A và Tô Thị Vân A1 thống nhất trình bày:

Bà Quỳnh A và bà Vân A1 là con ruột của ông Tô Văn N và bà Đinh Thị V. Thống nhất với lời trình bày của ông Tô Văn N. Theo kết quả chẩn đoán của bệnh viện tại thời điểm xuất viện thì bà V bị các bệnh lý sau: Xuất huyết tiêu hóa dưới do trĩ xuất huyết, Bệnh Alzheimer (G30); Teo não (G31.0); Tâm thần phân liệt (F20); Bệnh lý tăng huyết áp (I10); Bệnh tim thiếu máu cục bộ mạn (I25); Suy tim (I50); Bệnh đái tháo đường không phụ thuộc insuline (E11); Đặt máy tạo nhịp (Z95.0); Bệnh trào ngược dạ dày - thực quản (K21); Suy kiệt (R64). Thống nhất với yêu cầu của ông Tô Văn N, đề nghị Tòa án tuyên bố bà Đinh Thị V bị mất năng lực hành vi dân sự.

Tại Bản kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 843/KLGĐ ngày 03/02/2026 của Trung tâm Pháp y tâm thần Khu vực Tp. Hồ Chí Minh kết luận:

Về y học: Đang sự bị sa sút tâm thần trong bệnh Alzheimer khởi phát sớm, mức độ nặng (F00.0-ICD10)

Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đang sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Kiểm sát viên phát biểu ý kiến:

Về thủ tục tố tụng: Thẩm phán và Thư ký đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết vụ án.

Về nội dung: Đề nghị chấp nhận toàn bộ yêu cầu của ông Tô Văn Năm, tuyên bố bà Đinh Thị V mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Lâm Đồng nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết của Tòa án: Ông Tô Văn N yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Đinh Thị V, sinh năm: 1965; địa chỉ cư trú tại Thôn M, xã TM, tỉnh L là người mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 được sửa đổi, bổ sung năm 2025, việc dân sự trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân Khu vực 15 - Lâm Đồng.

[2] Khi thụ lý việc dân sự, Tòa án đã xác định bà Đinh Thị V là người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là chưa chính xác. Do vậy, Tòa án không đưa bà V tham gia tố tụng, chỉ xác định bà V là người bị yêu cầu.

[3] Tại phiên họp xét đơn yêu cầu, các đương sự vắng mặt và có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt. Căn cứ vào khoản 1 Điều 228, Điều 361 và Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2025 được sửa đổi bổ sung năm 2025, Tòa án vẫn tiến hành phiên họp theo thủ tục chung.

[4] Ông Tô Văn N trình bày, từ năm 2021 bà V đã xuất hiện các vấn đề về sức khỏe, đến tháng 06/2025 thì tình trạng bệnh của bà V ngày càng nghiêm trọng, hiện nay bà V sống như người thực vật, nằm liệt giường. Mọi việc ăn uống, vệ sinh cá nhân đều không tự chủ được, phải nhờ sự giúp đỡ của người thân. Bà V cũng không còn nói chuyện được, không nhận thức được bất kỳ ai trong gia đình. Do vậy, ông yêu cầu tuyên bố bà Đinh Thị V bị mất năng lực hành vi dân sự.

[5] Để có căn cứ giải quyết yêu cầu của ông N, Tòa án đã ra quyết định trưng cầu Trung tâm Pháp y tâm thần Khu vực Hồ Chí Minh giám định khả năng nhận thức, làm chủ hành vi của bà V.

[6] Tại Bản kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 843/KLGD ngày 03/02/2026 của Trung tâm Pháp y tâm thần Khu vực Tp. Hồ Chí Minh kết luận đối với bà Đinh Thị V:

Về y học: Đương sự bị sa sút tâm thần trong bệnh Alzheimer khởi phát sớm, mức độ nặng (F00.0-ICD10)

Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

[7] Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được*

hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần”. Căn cứ vào các chứng cứ nêu trên, đối chiếu với quy định của pháp luật đã viện dẫn, thấy rằng yêu cầu của ông Tô Văn N về việc tuyên bố bà Đinh Thị V là người mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở nên được chấp nhận như ý kiến đề nghị của Kiểm sát viên tham gia phiên họp.

[8] Về lệ phí sơ thẩm: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự là ông Tô Văn N phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật. Tuy nhiên, ông N là người cao tuổi, có đơn xin miễn nộp lệ phí Tòa án, nên được miễn nộp lệ phí theo quy định tại Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ:

- Khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 228, Điều 361, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 377 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2015 được sửa đổi bổ sung năm 2025;

- Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015; Điều 4, Điều 12, Điều 14, Điều 16, Khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Tô Văn N:

Tuyên bố bà Đinh Thị V, sinh năm: 1965; địa chỉ: Thôn M, xã TM, tỉnh L là người mất năng lực hành vi dân sự;

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Ông Tô Văn N được miễn nộp lệ phí sơ thẩm.

3. Về quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu; Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đường sự;
- TAND tỉnh Lâm Đồng.
- VKSND Khu vực 15-Lâm Đồng;
- THADS tỉnh Lâm Đồng;
- UBND xã Tân Minh, tỉnh Lâm Đồng;
- Lưu hồ sơ.

**THẨM PHÁN
CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Nguyễn Thị Thùy Trang